

F

Factors Influencing the Success in Quality Assurance of Education Criteria for Performance Excellence (EdPEX) of Rajamangala University of Technology Isan

Bussaba Nakarinsakorn¹, Phetphairin Upping^{2,*},
Jakret Mettathamrong³ and Charinee Chaichana⁴

Received: August 24, 2022 Revised: November 21, 2022 Accepted: January 19, 2023

Abstract

The purpose of this research was 1) to study the level of factors influencing the success in quality assurance of educational criteria for performance excellence and 2) to study factors that directly and indirectly influence success in quality assurance of education criteria for performance excellence of Rajamangala University of Technology Isan. The research methodology was mixed method. The samples used in the research are academic staff and support staff of 400 people of Rajamangala University of Technology Isan. Interview with eight executives or faculty representatives who have been awarded the EdPEX200 Quality Criteria or faculty. The analyzing was basic statistical values and structural equation modeling analysis using SPSS and MPLUS programs. The results showed that level of achievement in educational quality assurance for excellence of Rajamangala University of Technology Isan the average is at a high level. Relationship between administrative factor variables personnel participation factor and the achievement of execution excellence (EdPEX) found that each factor was related to each other. The correlation value is 0.000 which is less than 0.05 ($0.000 < 0.05$). Personnel participation factors and management factors directly influence the success in education criteria for performance excellence. Participation factors have an indirect influence on the success in education criteria for performance excellence factors through management factors.

Keyword: success factors, quality assurance of education, Educational Criteria for Performance Excellence (EdPEX), Rajamangala University of Technology Isan

^{1,2,3,4} Faculty of Industry and Technology, Rajamangala University of Technology Isan Sakon Nakhon Campus

* Corresponding author. E-mail: phetphairin.up@rmuti.ac.th

บ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (EdPEx) ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

บุษบา นครินทร์สาคร¹, เพชรไพรริน อุปป์ง^{2,*},
จักรเศ เมตตะธำรงค์³ และ ชารินี ไชยชนะ⁴

วันรับบทความ: August 24, 2022 วันแก้ไขบทความ: November 21, 2022 วันตอบรับบทความ: January 19, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมที่มีต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรสายวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุน ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จำนวน 400 คน และสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือตัวแทนระดับคณะที่ได้รับรางวัลเกณฑ์คุณภาพ EdPEx200 จำนวน 8 คน โดยทำการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง ด้วยโปรแกรม SPSS และ MPLUS ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านการบริหาร ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากร และความสำเร็จของการดำเนินการที่เป็นเลิศ พบว่า ปัจจัยแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน ค่าสหสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ($0.000 < 0.05$) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรและปัจจัยด้านการบริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของการดำเนินการที่เป็นเลิศ และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จโดยผ่านปัจจัยด้านการบริหาร

คำสำคัญ: ปัจจัยความสำเร็จ การประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

^{1,2,3,4} คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

* Corresponding author. E-mail: phetphairin.up@rmuti.ac.th

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นไปในเรื่องของคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยได้มีการกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 48 ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร การศึกษาที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และ เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา [สกอ], 2542) และ ตามประกาศ คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 ข้อ 2 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษานั้น สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอาจเลือกใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นระบบ ที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้น หรือเป็นระบบซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ที่สามารถประกันคุณภาพได้ตั้งแต่ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน เช่น ระบบ AUN-QA (Asian University Network Quality Assurance) หรือระบบ EdPEx (education criteria for performance excellence) หรือเป็นระบบที่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาพัฒนาขึ้นเอง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา [สกอ], 2560) ดังนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) ได้เล็งเห็นความสำคัญ ของการพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ จึงได้เสนอแนวทางการจัดการคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ EdPEx โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนหน่วยงานที่มีศักยภาพและความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สู่ความเป็นเลิศ ให้นำเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของ องค์การทางการศึกษาและกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษามีความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา อย่างยั่งยืนและสามารถแข่งขันได้ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ และให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ สมัครเข้าร่วม โครงการ โดยมีหน่วยงานระดับคณะวิชา ระดับสถาบันให้ความสนใจยื่นความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ เป็นจำนวนมาก

จากการศึกษางานวิจัยในอดีต พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาระดับคณะ คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด (กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์, ศุภชัย จันทร์งาม, และวิมลมาศ รัตนะ, 2559) จากการศึกษาของ วรณภา ตันทิวากร (2559) พบว่า การมุ่งใจ บรรยากาศขององค์กร และการร่วมมือกันปฏิบัติงานทุกหน่วยงานส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนาสู่เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ สุวัฒน์ งามดี และปิยพร มานะกิจ (2560) พบว่า การบริหารจัดการของผู้บริหาร การจัดทำแผนปฏิบัติการ และการพัฒนาหลักสูตรและ บริการให้ตรงกับความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า เป็นปัจจัยเพิ่มโอกาสความสำเร็จของตัวชี้วัดตาม แผนกลยุทธ์ตามเกณฑ์ EdPEx และจากการศึกษาของ พรภัทร เกศพร และเอื้อมพร หลินเจริญ (2565) พบว่า ภาวะผู้นำและการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการและงบประมาณ การมีส่วนร่วมและทัศนคติของ

บุคลากร และความรู้ความเข้าใจในเกณฑ์ EdPEX ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ

ปัจจุบันเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence: EdPEX) ฉบับปี พ.ศ. 2563-2566 ประกอบด้วยเรื่องสำคัญ 7 ด้าน ได้แก่ 1) การนำองค์กร 2) กลยุทธ์ 3) ลูกค้า 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) บุคลากร 6) ระบบปฏิบัติการ 7) ผลลัพธ์ ดังนั้น เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นไปตามกฎกระทรวง และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตรา 48 และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องตระหนักในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีเป็นอีกหนึ่งสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นการให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ จึงได้กำหนดแนวปฏิบัติด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามประกาศแนวปฏิบัติด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 2561-2563 (สกอ, 2560) โดยในระดับคณะและระดับสถาบัน กำหนดให้ใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 เป็นต้นมา โดยมีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานให้ทุกคณะมีการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ มหาวิทยาลัยได้กำหนดเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยฯ ในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง โดยกำหนดให้แต่ละคณะ และสถาบัน มีผลการประเมินตามเกณฑ์ EdPEX มากกว่าหรือเท่ากับ 100 คะแนนในปีการศึกษา 2561 ซึ่งจากผลการดำเนินงานในปีแรกหน่วยงานระดับคณะ และระดับสถาบัน ยังไม่พบหลักฐานว่ามีหน่วยงานใดสามารถทำคะแนนบรรลุตามแผนที่ตั้งไว้ได้ และเป้าหมายตามแผนฯ ในปีการศึกษา 2562 มากกว่าหรือเท่ากับ 150 คะแนน ซึ่งจากรายงานการวิเคราะห์ผลการประเมิน EdPEX ประจำปีการศึกษา 2562 พบว่า ผลการดำเนินงานในปีการศึกษา 2562 พบหลักฐานมีเพียง 1 คณะที่สามารถดำเนินการบรรลุตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยฯ และในปีการศึกษา 2563 รายงานการวิเคราะห์ผลการประเมิน EdPEX ประจำปีการศึกษา 2563 ยังไม่พบหลักฐานว่ามีคณะใดที่สามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2560-2564 ได้ คือ มีผลการประเมินตามเกณฑ์ EdPEX มากกว่าหรือเท่ากับ 200 คะแนน (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี [มทร. ธัญบุรี], กองนโยบายและแผน, งานข้อมูลสารสนเทศ, 2563) ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาระดับคณะให้บรรลุเป้าหมายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมที่มีต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อความเป็นเลิศ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

การบริหารแบบ 4M ในทฤษฎีการจัดการบริหาร ของ “Peter Ferdinand Drucker” (Management Tasks หรือ Management Responsibility) ปัจจัยด้านการบริหารงาน หมายถึง การปฏิบัติงานที่มีทักษะ การดำเนินงาน ความรู้ ความสามารถของคนในองค์กร ยอมรับในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน มีกระบวนการดำเนินงานการทำงานเป็นทีม ปัจจัยด้านการบริหาร (Drucker, 2005) ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบุคคล (Man) หมายถึง บุคลากรภายในองค์กร รับรู้เรื่องนโยบาย เกณฑ์การประกันคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในเกณฑ์ ยอมรับในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของเกณฑ์ประกันคุณภาพ มีการทำงานเป็นทีม

2. ด้านงบประมาณ (Budget) หมายถึง การจัดสรรงบประมาณขององค์กร เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงงบประมาณในการตรวจประเมิน และใช้งบประมาณอย่างประหยัด คุ่มค่า และมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์

3. ด้านวัสดุและอุปกรณ์ (Material) หมายถึง การจัดหาและสนับสนุนทรัพยากรหรือสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับหน่วยงาน เพื่อให้หน่วยงานหรือบุคลากรได้ใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม เพื่อการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น สิ่งสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ให้ความสำคัญด้านผู้ปฏิบัติงาน มีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่พร้อมใช้และสามารถตรวจสอบระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

4. ด้านการบริหารจัดการ (Management) หมายถึง กระบวนการดำเนินงานขององค์กรเพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้บุคลากรหรือทรัพยากรอื่นเป็นตัวขับเคลื่อน การรับฟังข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์เพื่อการปรับปรุง ความไว้วางใจ การกำกับติดตามงาน ให้ความเชื่อมั่นกับผู้ปฏิบัติงาน

Likert (1967) ได้ศึกษามูลเหตุของการเกิดทัศนคติของคน ซึ่งเป็นผลการศึกษา ที่เน้นถึงการเกิดทัศนคติตามหลักวิชาด้านการสื่อสารโดยเฉพาะ โดยสรุปการศึกษาไว้ว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้จากแหล่งทัศนคติต่าง ๆ ที่มีอยู่ และเป็นแหล่งที่ทำให้คนเกิดทัศนคติที่สำคัญ

5. ด้านทัศนคติ (Attitude) หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิดของบุคลากรขององค์กร ที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ในการทำประกันคุณภาพการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การนำองค์กร การมีส่วนร่วม และการตรวจประเมินคุณภาพ

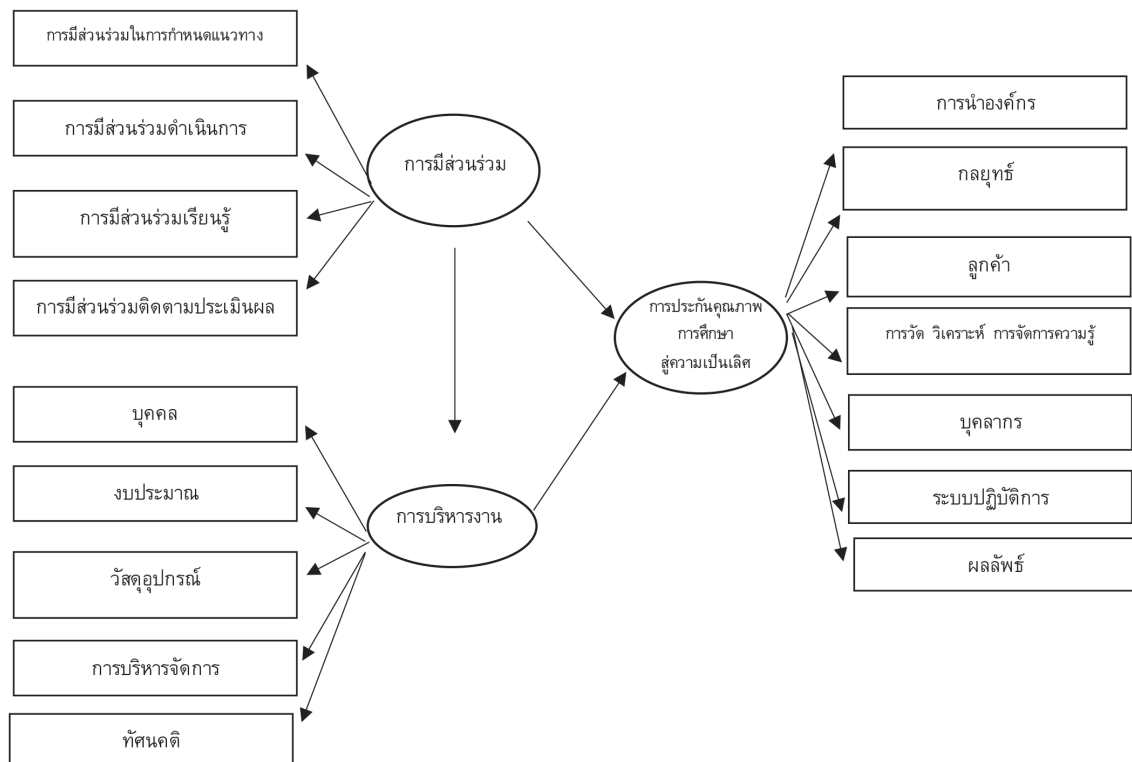
ชูยศ ศรีวรรณ (2553) ได้ใช้ทฤษฎีของ Herzberg ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานของบุคลากรในองค์กร โดยศึกษาถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานเพื่อหาทางที่จะลดความไม่พอใจใน

การทำงาน เพื่อให้บุคลากรมีความรู้สึกที่ดีในการที่จะพยายามเสริมสร้างผลผลิตของงานให้มากขึ้น พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานมี 2 กลุ่ม คือ หนึ่งคือทฤษฎีสองปัจจัยของ เฮอริเบิร์ก (Herzberg, 1959) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่เกี่ยวข้อง และสามารถโยงไปสู่กระบวนการมีส่วนร่วมได้ เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจ ตามทฤษฎีเชื่อว่าผู้ปฏิบัติงานจะปฏิบัติงานได้ผลดีมีประสิทธิภาพ ย่อมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน สองคือปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร ที่เกี่ยวข้องกับด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ต่อการตัดสินใจของบุคคล ต่อการกำหนดแนวทาง การร่วมกันดำเนินการ การร่วมติดตามผลการดำเนินงานตลอดจนการประเมินผลและการร่วมเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้ภารกิจสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย (กัญญวัลย์ ศรีสวัสดิ์พงษ์, 2554) ซึ่งสามารถประยุกต์กับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงาน การวางแผนงาน การกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การแผนพัฒนาคุณภาพไปปฏิบัติ
2. การมีส่วนร่วมดำเนินการ หมายถึง มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา การสื่อสาร ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือผู้ปฏิบัติงาน เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมจัดทำรายงานการประเมินตนเอง
3. การมีส่วนร่วมเรียนรู้ หมายถึง การเรียนรู้เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ว่าเป็นเครื่องมือในการวัดผลการจัดการศึกษา เป็นบรรทัดฐานสำหรับประเมินตนเอง เป็นแนวทางในการวางแผนและเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอดสู่ผู้ปฏิบัติและการเข้าร่วมอบรมหรือรับฟังการบรรยายจากวิทยากร
4. การมีส่วนร่วมติดตามผลและประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน และปรับปรุงผลการดำเนินงาน

การประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence: EdPEX) หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ฉบับปี 2563-2566 มี 7 ด้าน ประกอบด้วย หมวด 1 การนำองค์กร หมวด 2 กลยุทธ์ หมวด 3 ลูกค้า หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ หมวด 5 บุคลากร หมวด 6 ระบบปฏิบัติการ หมวด 7 ผลลัพธ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา [สป อว, กคอ], 2564)

จากการสังเคราะห์และการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยนำตัวแปรมาสร้างกรอบแนวคิดและสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านการบริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านการบริหารส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อเป็นความเลิศ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประชากร ได้แก่ บุคลากรสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุน ระดับคณะ จำนวน 11 คณะ จาก 4 วิทยาเขต ดังนี้ นครราชสีมา จำนวน 706 คน ขอนแก่น จำนวน 456 คน สุรินทร์ จำนวน 291 คน และสกลนคร จำนวน 308 คน รวมทั้งสิ้น 1,761 (มทร อีสาน, กองนโยบายและแผน, งานข้อมูลสารสนเทศ, 2563) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุนระดับคณะ จำนวน

11 คณะ จาก 4 วิทยาเขต เป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถาม เนื่องจากเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาระดับคณะ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ Structural Equation Modeling: SEM ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะมีขนาด 10-20 เท่าของจำนวนตัวแปรที่สังเกตได้ ตามข้อเสนอของ Hair, Black, Babin, และ Anderson (2010) โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 400 คนซึ่งเพียงพอต่อการวิเคราะห์ SEM สามารถนำไปใช้วิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างได้ ด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการโดยสัมภาษณ์กลุ่มประชากรซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการวิจัย (Key Informant) ได้แก่ ผู้บริหารหรือตัวแทนระดับคณะที่ได้รับรางวัลเกณฑ์คุณภาพ EdPEX 200 จำนวน 8 คน จากมหาวิทยาลัยอื่นเนื่องจากเป็นบุคคลที่อยู่ในคณะที่มีผลการประเมินตามเกณฑ์ EdPEX มากกว่าหรือเท่ากับ 200 คะแนน ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 2 คณะ 1) คณะศิลปศาสตร์ และ 2) คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 2 คณะ ได้แก่ 3) คณะอุตสาหกรรมเกษตร 4) คณะวิศวกรรมศาสตร์ และ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 4 คณะ ได้แก่ 5) คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี 6) คณะวิทยาศาสตร์ 7) คณะศิลปกรรมศาสตร์ และ 8) คณะศึกษาศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหาร ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยการประกันคุณภาพเพื่อความเป็นเลิศ การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุดในเรื่องความเที่ยงด้วยวิธีการประมาณ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง รายด้านมีค่ามากกว่า .90 ทุกรายการ และแบบสัมภาษณ์ประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการวิจัย (Key Informant) 5 คน ได้แก่ ผู้บริหารระดับคณะ ได้แก่ คณบดี และรองคณบดี และผู้ตรวจประเมินคุณภาพภายในด้วยเกณฑ์ EdPEX โดยมีความเชี่ยวชาญด้านการตรวจประเมินคุณภาพภายในด้วยเกณฑ์ EdPEX เพื่อพิจารณาประเด็นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยรวมถึงความถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขทางด้านภาษาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ จากแบบสอบถามและจากการสัมภาษณ์ ข้อมูลทุติยภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ จากหนังสือวารสาร ลิงพิมพ์ เอกสาร รายงาน บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากข้อมูลออนไลน์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณสถิติที่ใช้คือ หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling Analysis) เพื่อตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทาง IBM SPSS Statistics for Windows, MPLUS และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนำเสนอข้อมูลเป็นข้อความแบบบรรยายเชิงพรรณนา โดยวิเคราะห์ตามแนวคิด ทฤษฎีด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารงานและด้านการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อความเป็นเลิศ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การศึกษาระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ	ค่าเฉลี่ย	S.D.
การบริหารงาน (Management)	3.97	0.641
1. ด้านบุคคล (Man)	3.93	.732
2. ด้านงบประมาณ (Money)	3.94	0.627
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material)	4.05	0.628
4. ด้านการบริหารจัดการ (Management)	3.94	0.627
5. ด้านทัศนคติ (Attitude)	4.01	0.592
การมีส่วนร่วม (Participatory)	3.92	0.609
1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง	3.89	0.605
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.96	0.611
3. การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	3.96	0.597
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.88	0.624
การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ	4.14	0.625
1. การนำองค์กร (Leadership)	4.26	0.631
2. กลยุทธ์ (Strategy)	4.16	0.621
3. ลูกค้า (Customer)	4.11	0.611
4. การวัด วิเคราะห์ การจัดการความรู้ (Measurement, Analysis, and Knowledge Management)	4.06	0.623
5. บุคลากร (Workforce)	4.12	0.643
6. ระบบปฏิบัติการ (Operation)	4.04	0.627
7. ผลลัพธ์ (Result)	4.22	0.620

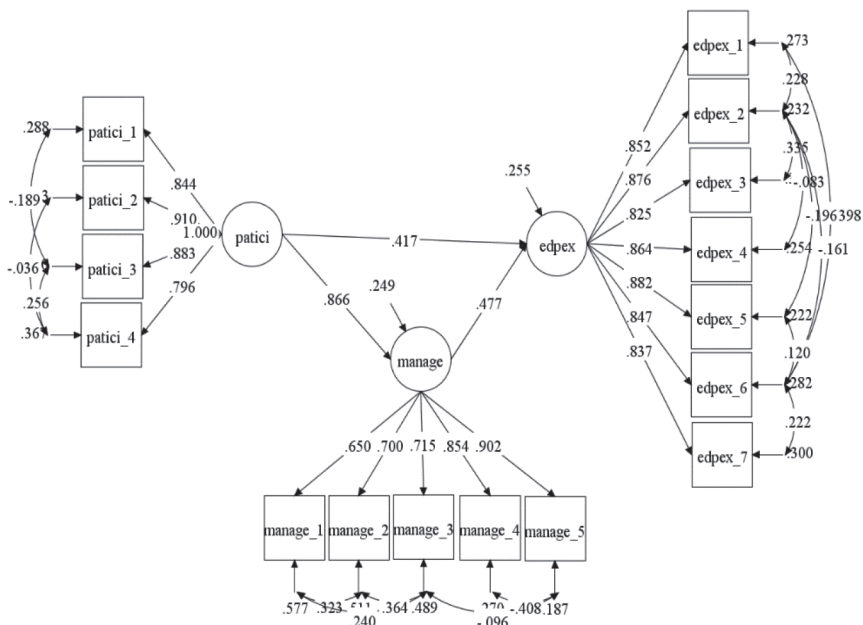
จากตารางที่ 1 ระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการบริหารงาน ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยรวมและรายด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.641) โดยปัจจัยด้านวัสดุและอุปกรณ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.628) รองลงมา คือ ด้านทัศนคติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.592) ด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.627) ด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.627) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านบุคคล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.732) ตามลำดับ

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.609) โดยปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.597) และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.611) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.605) และด้านการมีส่วนร่วมติดตามผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.624) ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.625) โดยความสำเร็จด้านการนำองค์กรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.631) รองลงมา คือ ด้านผลลัพธ์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.620) ด้านกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.621) ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.643) ด้านลูกค้า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.611) ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.623) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านระบบปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.627) ตามลำดับ

2. การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมที่มีต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพื้นฐานของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสอดคล้องตามทฤษฎีหรือไม่ โดยการประเมินความกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับข้อมูลในภาพรวม (overall model fit measure) และประเมินความกลมกลืนของผลลัพธ์ ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ พบว่า โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุพื้นฐานของความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ตามภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 โมเดลสมการโครงสร้าง

ตารางที่ 2 ตารางสรุปเกณฑ์ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล

ดัชนี	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผล
χ^2 -test		164.349	
χ^2/df	<2.00 สอดคล้องกลมกลืนดี	2.134	ผ่านเกณฑ์
CFI	>.95 สอดคล้องกลมกลืนดี	0.986	ผ่านเกณฑ์
TLI	>.95 สอดคล้องกลมกลืนดี	0.979	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	<.05 สอดคล้องกลมกลืนดี	0.051	ผ่านเกณฑ์
SRMR	<.05 สอดคล้องกลมกลืนดี	0.024	ผ่านเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์ความตรงโมเดลการวัด พบว่า ตัวแปรแฝงมีความตรงแบบสูงเข้าผ่านเกณฑ์ทุกตัว คือ มีค่าน้ำหนักตัวแปรสังเกตได้อยู่ระหว่าง 0.650-0.910 ซึ่งเป็นค่าที่มากกว่า 0.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ทุกตัว และตัวแปรแฝงทั้งสามยังผ่านเกณฑ์ความตรงเชิงจำแนกเนื่องด้วยรากที่สองของ AVE ของตัวแปรแฝงบางตัวในแนวเส้นทแยงมุมมีค่าน้อยกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงนั้นกับตัวแปรแฝงตัวอื่น (Fornell & Larcker, 1981) ซึ่งค่าความเที่ยงตรงภายใน (convergent validity) ชนิดนี้พิจารณาได้จากค่า Average Variance Extracted Evaluation (AVE) ค่าที่ยอมรับได้ของความเที่ยงตรงชนิดนี้คือไม่ควรต่ำกว่า 0.50 (Hair et al., 2010) ซึ่ง AVE มีค่ามากกว่า 0.05 ทุกตัว และค่าความเชื่อมั่น (Composite Reliability - CR) หากค่านี้สูงแสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบนั้น ๆ ประกอบด้วยข้อคำถามหรือตัวชี้วัดที่มี

ความสัมพันธ์ภายในที่ดีต่อกัน (Internal Consistency) ค่าที่ยอมรับได้ของความเชื่อมั่นชนิดนี้ คือ ไม่ควรต่ำกว่า 0.70 (Hair et al., 2010) ซึ่งค่า CR มีค่ามากกว่า 0.70 ทุกตัว (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตัวแปร	Estimate	Standardize Error	Sig	R ²	CR	AVE
<i>การบริหารงาน</i>					0.878	0.593
1. ด้านบุคคล	0.650	0.030	0.000	0.656		
2. ด้านงบประมาณ	0.700	0.027	0.000	0.489		
3. ด้านวัสดุและอุปกรณ์	0.715	0.027	0.000	0.511		
4. ด้านการบริหารจัดการ	0.854	0.019	0.000	0.730		
5. ด้านทัศนคติ	0.902	0.017	0.000	0.813		
<i>การมีส่วนร่วม</i>					0.918	0.738
1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง	0.844	0.017	0.000	0.712		
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	0.910	0.011	0.000	0.827		
3. การมีส่วนร่วมเรียนรู้	0.883	0.014	0.000	0.780		
4. การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล	0.796	0.022	0.000	0.633		
<i>การประกันคุณภาพเพื่อความเป็นเลิศ</i>					0.952	0.740
1. การนำองค์กร	0.852	0.015	0.000	0.727		
2. กลยุทธ์	0.876	0.015	0.000	0.768		
3. ลูกค้า	0.825	0.017	0.000	0.680		
4. การวัด วิเคราะห์และการจัดการความรู้	0.864	0.014	0.000	0.746		
5. บุคลากร	0.882	0.013	0.000	0.778		
6. ระบบปฏิบัติการ	0.847	0.017	0.000	0.718		
7. ผลลัพธ์	0.837	0.016	0.000	0.700		

จากตารางที่ 4 และตารางที่ 5 พบว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สรุปได้ ดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง การมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมติดตามผลและประเมินผล มีความสัมพันธ์ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ มีค่าที่มากกว่า 0.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ทุกตัว กับตัวแปรสังเกตได้ด้านความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านการบริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ด้านการบริหารบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุและอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ และด้านทัศนคติ มีความสัมพันธ์ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ มีค่าที่มากกว่า 0.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ทุกตัว กับตัวแปรสังเกตได้ด้านความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีอิทธิพลทางอ้อมต่อปัจจัยด้านการประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศโดยผ่านปัจจัยด้านการบริหารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง การมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมติดตามผลและประเมินผล มีความสัมพันธ์ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ มีค่าที่มากกว่า 0.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ทุกตัว กับตัวแปรสังเกตได้ด้านการบริหารบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุและอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ และด้านทัศนคติ จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3

ตารางที่ 4 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Effect	Estimate	S.E.	P.Value	ผลการทดสอบ
การมีส่วนร่วม -> EdPEX	0.417	0.068	0.000*	ยอมรับ
การบริหารงาน-> EdPEX	0.477	0.076	0.000*	ยอมรับ
การมีส่วนร่วม -> การบริหารงาน	0.866	0.084	0.000*	ยอมรับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานระหว่างตัวแปรสาเหตุและตัวแปรผลหลังปรับรูปแบบ

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล					
	edpex			Manage		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE
การมีส่วนร่วม	0.835	-	0.835	-	0.415	0.415
การบริหารงาน	0.419	-	0.419	-	-	-
R ²	0.255			0.249		

DE แทนอิทธิพลทางตรง, IE แทนอิทธิพลทางอ้อม, TE แทนอิทธิพลรวม

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด (Open-ended) จากการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญทางการวิจัย จำนวน 8 คน เป็นแบบมุ่งเน้นเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) ผู้บริหารหรือตัวแทนระดับคณะที่ได้รับรางวัลเกณฑ์คุณภาพ EdPEX 200 จากมหาวิทยาลัยอื่น จำนวน 8 คนจาก 8 คณะ สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ด้านการบริหาร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือตัวแทนระดับคณะที่ได้รับรางวัลเกณฑ์คุณภาพ EdPEX200 พบว่า “การบริหารจัดการงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้สำเร็จได้นั้นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายส่วนด้วยกัน ทั้งด้าน คน งบประมาณ เทคโนโลยีที่จะมาสนับสนุนการทำงานเพื่อให้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น” ซึ่งเมื่อมีการนำเกณฑ์ EdPEX เข้ามาใช้ในองค์กร “การเปลี่ยนแปลงอีกอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้น คือ การเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติหรือมุมมองของกลุ่มคนหรือบุคลากรขององค์กรก็ย่อมมีเปลี่ยนแปลงไป” ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า การเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติของบุคลากรเป็นสิ่งที่สำคัญ ดังนั้น แสดงว่าก่อนนำระบบการประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศมาใช้ ควรจะต้องมีการประชุมสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีในการประกันคุณภาพ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณและสนับสนุนด้านทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเพียงพอจะช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ด้านการมีส่วนร่วม

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือตัวแทนระดับคณะที่ได้รับรางวัลเกณฑ์คุณภาพ EdPEX200 พบว่า “การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง” เพราะจะนำมาซึ่งองค์กรที่บรรลุวิสัยทัศน์ การที่จะทำให้องค์กรสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ได้นั้น ย่อมต้องเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรในองค์กรที่มาจากทุกระดับ มิใช่แค่ระดับใดระดับหนึ่งเพียงอย่างเดียว ไม่ว่าจะมีส่วนร่วมในด้านใดก็ตาม เช่น

ด้านการกำหนดแนวทาง การร่วมดำเนินการ ร่วมเรียนรู้ หรือแม้แต่การติดตามประเมินผล ดังนั้น แสดงว่าการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารและบุคลากรสายวิชาการ และสายสนับสนุนทุกระดับมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา จะทำให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจและเกิดทัศนคติที่ดีในการประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายในการประกันการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ

3. ด้านความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือตัวแทนระดับคณะที่ได้รับรางวัลเกณฑ์คุณภาพ EdPEx200 พบว่าการที่จะทำอะไรให้สำเร็จหรือบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือวิสัยทัศน์ขององค์กรนั้น “เราต้องมุ่งเป้าและใช้การนำองค์กร” โดยมีภาระตมสมมองจากทีมบริหารถึงการกำหนดแนวทาง หรือวางแผนงานอย่างไร “จะทำอะไรตอนไหนอย่างไร” แล้วสื่อสารไปยังผู้ปฏิบัติให้รับรู้ รับทราบแนวทางปฏิบัตินั้น และสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรทุกภาคส่วน โดยใช้วิธีการ “นำองค์กรแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และต้องมีการติดตามและประเมินผลการทำงาน” สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า การนำองค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ดังนั้น แสดงว่าการนำองค์กรเป็นปัจจัยสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ เนื่องจากผู้นำองค์กร เป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำให้บรรลุเป้าหมายของการประกันประกันคุณภาพเพื่อความเป็นเลิศ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า ปัจจัยด้านการบริหาร ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีความสำคัญอยู่ในระดับมากต่อความสำเร็จของการดำเนินการที่เป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ปัจจัยด้านการบริหารงาน พบว่า ด้านวัสดุและอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ทัศนคติ และงบประมาณ สอดคล้องกับ มนูญญา นาคสิงห์ทอง (2562) พบว่า ปัจจัยความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยการบริหารสำคัญ ได้แก่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ การบริหารจัดการ เป็นต้น ดังนั้น แสดงว่าการจัดสรรงบประมาณและสนับสนุนด้านทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเพียงพอจะช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ส่วนร่วมในการเรียนรู้ ส่วนร่วมในการดำเนินงาน และส่วนร่วมในการวางแผน พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมากตามลำดับ สอดคล้องกับ กฤษณา แงณีวงศ์ (2555) พบว่า ในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ การมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน การมีส่วนร่วมการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแนวทาง และวิธีการตามข้อกำหนด การตรวจสอบ

ผลการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมดำเนินการแก้ไขปรับปรุง ตามข้อกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และสอดคล้องกับ เปี่ยมสุข พงศ์ภาวี (2558) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของบุคลากร ได้แก่ การรับรู้ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และประสบการณ์การทำงาน ดังนั้น หากบุคลากรได้รับรู้ประโยชน์ เข้าใจกระบวนการประกันคุณภาพตามเกณฑ์ EdPEx และมีประสบการณ์จะช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ

ด้านปัจจัยด้านความสำเร็จในการประกันคุณภาพเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ พบว่า การนำองค์กรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านผลลัพธ์ ด้านกลยุทธ์ และด้านบุคลากร สอดคล้องกับ สุวจิต คันธมาศ (2563) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ด้านผู้นำองค์กร ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากร และด้านระบบสารสนเทศเพื่อการสนับสนุน (ICT) เป็นต้น ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าการนำองค์กรเป็นส่วนสำคัญเนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับติดตามการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศให้บรรลุเป้าหมาย

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมที่มีต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากร และปัจจัยด้านการบริหาร มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของการดำเนินงานที่เป็นเลิศ และพบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านการบริหารส่งผลต่อการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นเลิศ สอดคล้องกับ วรรณภา ตันทิวากร (2559) พบว่า การมุ่งใจ บรรยากาศขององค์กร และการร่วมมือกันปฏิบัติงานทุกหน่วยงานส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนาสู่เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ และ สอดคล้องกับ กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ และคณะ (2559) พบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะวิชา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งความร่วมมือในด้านการศึกษาจะช่วยให้การประกันคุณภาพการศึกษาสำเร็จได้จำเป็นต้องมีความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ หรือคู่ความร่วมมือ หรือกลุ่มลูกค้าทุกกลุ่ม เช่น ความร่วมมือทางวิชาการ เป็นต้น สอดคล้องกับ สุวจิต คันธมาศ (2563) พบว่า แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน นั้นควรสร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อการประกันคุณภาพและตัวชี้วัดการประเมินตนเอง (SAR) อย่างแท้จริง และมีความเข้าใจต่อกระบวนการประเมิน และจัดอบรมให้ความรู้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับ เปี่ยมสุข พงศ์ภาวี (2558) พบว่า ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรับรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรในเรื่องประกันคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำงาน รวมทั้งการสนับสนุนการเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานเพื่อบุคลากรจะได้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของหน่วยงานได้อย่างยั่งยืน และควรเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ มาถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ในการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรอย่างน้อยปีละครั้ง และควรเพิ่มเติมประสบการณ์

ตรงให้แก่บุคลากรด้วยการจัดไปทัศนศึกษาดูงานในสถาบันที่มีมาตรฐานสูง เพื่อเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรได้รับประสบการณ์ตรงมากยิ่งขึ้น ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าหากมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมทัศนคติที่ดี การมีทรัพยากรในการบริหารงานอย่างเพียงพอ การนำองค์กรที่มีเป้าหมายชัดเจนและกำกับติดตามประเมินผล รวมถึงการให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (EdPEX) และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีและมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพในทุกขั้นตอน จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือตัวแทนระดับคณะที่ได้รับรางวัลเกณฑ์คุณภาพ EdPEX200 พบว่า หากผู้บริหารเข้าใจค่านิยมและแนวคิดหลักของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ (EdPEX) จะเป็นฐานรากที่ก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างความต้องการหลักของคณะ บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน และกระบวนการปฏิบัติงานภายใน ภายใต้กรอบการจัดการที่เน้นผลลัพธ์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ ได้แก่ การบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของบุคลากร สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ และคณะ (2559) กฤษณา แง่ณิวงศ์ (2555) เปี่ยมสุข ทุงกาวิ (2558) มนูญ นาคสิงห์ทอง (2562) วรรณภา ตันทิวากร (2559) สุวิจิ คันธมาศ (2563) ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้น ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการประกันคุณภาพเพื่อความเป็นเลิศ มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมด้านการนำองค์กร กำกับติดตามและประเมินผลเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมที่ดีในการบริหารจัดการที่เน้นผลลัพธ์ และส่งเสริมการมีทัศนคติที่ดีโดยการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ EdPEX ให้ไปในทิศทางเดียวกัน สนับสนุนด้านทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกรวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนมีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมเรียนรู้ ร่วมติดตามและประเมินผลในการประกันคุณภาพการศึกษาและมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง จะทำให้บรรลุเป้าหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ ของมหาวิทยาลัย ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารงาน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการและด้านทัศนคติ ด้านบุคลากรมหาวิทยาลัยควรจัดอบรมให้กับบุคลากรทุกระดับได้รับความรู้ในเรื่องนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้รับการอบรมให้ความรู้เรื่องเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านงบประมาณ มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญด้านงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จัดสรรงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมที่เพียงพอ มีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ให้การสนับสนุนงบประมาณในการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ภายในที่เพียงพอ มีการใช้จ่ายงบประมาณด้านการประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ ด้านวัสดุและอุปกรณ์

มหาวิทยาลัยฯ จะต้องจัดหาล้างอำนวยความสะดวกในการจัดรวบรวมข้อมูลเพื่อมาสนับสนุนให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ เกิดความคล่องตัวให้มากที่สุด เพื่อเป็นการลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน และลดระยะเวลาในการทำงาน ด้านการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยฯ ควรมีการระดมการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีเป้าหมายชัดเจน มีการรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีการวางนโยบายวางแผนการดำเนินงานให้ชัดเจนโดยมุ่งเป้าหมายไปที่วิสัยทัศน์ ขององค์กรเป็นหลักโดยต้องมีตัวชี้วัดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และด้านทัศนคติ มหาวิทยาลัยควรสร้างทัศนคติที่ดีให้บุคลากรควรมีส่วนร่วมในการทำประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ การทำประกันคุณภาพการศึกษาจะช่วยสร้างมาตรฐานการยอมรับในสังคม มีการนำองค์กรที่ดีมีการตรวจประเมินคุณภาพที่สะท้อนความเป็นจริง

ด้านปัจจัยการมีส่วนร่วม มหาวิทยาลัยฯ ควรสนับสนุนให้บุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางการ มีส่วนร่วมดำเนินการ มีส่วนร่วมเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผล และควรมีการกำกับติดตามโดยผ่านการประชุมกรรมการบริหารในระดับคณะ และระดับมหาวิทยาลัยหรือการประชุมร่วมกับบุคลากรในโอกาสต่าง ๆ โดยกำหนดให้มีการติดตามรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ เพื่อประเมินผลการบรรลุเป้าหมายด้านการประกันคุณภาพเพื่อความเป็นเลิศทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกขั้นตอน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนในทุกคณะของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ดังนั้น ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นการนำเสนอในภาพรวมปัจจัยสู่ความสำเร็จในการการประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ ในมุมมองของผู้ปฏิบัติงานสายวิชาการและสายสนับสนุน ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้บริหาร เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการนำองค์กรสู่ความเป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้ผู้เขียนขอขอบคุณผู้มีส่วนร่วมทุกท่านที่ทำงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์และผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยทุกท่าน

บรรณานุกรม

- กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์, ศุภชัย จันทร์งาม, และวิมลมาศ รัตนะ. (2559). ปัจจัยส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยราชธานี. ใน *การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2 : บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้สู่ความยั่งยืน*, 17 มิถุนายน 2559, ณ วิทยาลัยนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา (น. 836-844). สืบค้นจาก http://www.journal.nmc.ac.th/th/admin/Journal/2559Vol4No1_104.pdf
- กฤษณา แสงเนืองศ์. (2555). การมีส่วนร่วมของบุคลากรสายสนับสนุนในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยพะเยา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- กัญญาวัลย์ ศรีสวัสดิ์พงษ์. (2554). การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชูยศ ศรีวรรณ. (2553). ปัจจัยแรงจูงใจต่อผลการปฏิบัติงาน: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, นครราชสีมา.
- เปี่ยมสุข พุงกาวิ. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของบุคลากรสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย*, 8(2), 82-91.
- พรภัทร เกศพร, และเอื้อมพร หลินเจริญ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx). *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 17(1), 87-98.
- มณัญญา นาคสิงห์ทอง. (2562). การเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและประกันคุณภาพการศึกษาของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, กองนโยบายและแผน, งานข้อมูลสารสนเทศ. (2563). รายงานการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามเกณฑ์ EdPEx ประจำปีการศึกษา 2562. นครราชสีมา: ผู้แต่ง.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, กองนโยบายและแผน, งานข้อมูลสารสนเทศ. (2564). รายงานการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามเกณฑ์ EdPEx ประจำปีการศึกษา 2563. นครราชสีมา: ผู้แต่ง.

วรรณภา ตันทิวาร. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนาสู่เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสาร Mahidol R2R e-Journal, 4(2), 160-181. สืบค้นจาก <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/mur2r/article/view/242789/164980>

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). ประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. สืบค้นจาก <http://service.buu.ac.th/web2019/wp-content/uploads/2020/06/notice-iqua22122557.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. สืบค้นจาก <https://www.moe.go.th/backend/wp-content/uploads/2020/10/1.-พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ-พ.ศ.2542-ฉ.อ.พ.เดท.พ.ด>

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา. (2564). เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ฉบับปี 2563-2566. สืบค้นจาก https://drive.google.com/file/d/1BkDEZGJ3bLvN_vh1kr2ac1lcGfmAWqCl/view

สุวจี คันธมาศ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. สืบค้นจาก <http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/handle/123456789/3830>

สุวัฒน์ งามดี, และปิยพร มานะกิจ. (2560). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จตัวชี้วัดของแผนกลยุทธ์ตามเกณฑ์ EdPEx กรณีศึกษา: คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สืบค้นจาก https://www.pharmacy.cmu.ac.th/unit/unit_files/files_data/2018-06-08Full%202559.pdf

Drucker, P. F. (2005). *Management: Tasks, responsibilities, practices*. New York, NY: Truman Talley Books.

Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable and measurement error. *Journal of Marketing Research*, 34(2), 161-188.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis* (7th ed.). New York, NY: Pearson.

Hertzberg, F. (1959). *The motivation to work*. New York, NY: Wiley.

Likert, R. (1967). The method of constructing and attitude scale. In M. Fishbein (Ed.), *Readings in attitude theory and measurement* (pp. 389-400). New York, NY: Wiley.